Dufva, H., A. Mauranen & K. Mäntylä (toim.) 2025. 50 vuotta soveltavaa kielitiedettä: näkökulmia AFinLA ry:n toimintaan. 50 years of applied linguistics in Finland: Perspectives on AFinLA and its activities. AFinLA-teema / n:o 19, 1–9.

Hannele Dufva
Jyväskylän yliopisto

Anna Mauranen
Helsingin yliopisto

Katja Mäntylä
Jyväskylän yliopisto

Mitä missä milloin: AFinLAn toimintaa kautta vuosien

Nostot

- Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys perustettiin vuonna 1970 Turussa.
- Yhdistys on 50 vuodessa vakiinnuttanut asemansa suomalaisen kielentutkimuksen kentässä ja on aikaansa seuraava tiedeyhteisö.
- Monipuoliseen ja kansainväliseen toimintaan kuuluvat vuotuiset symposiumit, säännöllinen julkaisutoiminta, teemaverkostotoiminta sekä nuorten tutkijoiden palkitseminen AFinlandia-palkinnolla.
- Tutkimus on monipuolista ja sen kautta on vaikutettu yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Abstract

AFinLA was founded in 1970, and since then, it has played a significant role in developing applied linguistics in Finland, as well as in building international co-operation in the field. AFinLA has brought together generations of researchers and warmly welcomed language professionals outside the research community. AFinLA has always been an active participant in its global umbrella organization AILA and cooperated regionally within Europe. Furthermore, international researchers have regularly been invited to its symposia, and AFinLA members encouraged to participate in international events. This article gives a brief introduction of how AFinLA has developed in the past 50 years, reflecting the discussions and dominant language-related themes in society along the way. We also refer to articles in this volume that explore the work of Finnish applied linguists and AFinLA. The texts illustrate the influence AFinLA and its members have had on language policies and language awareness in Finland. The work goes on!

Asiasanat: tieteenhistoria, soveltavan kielitieteen kehitys, monitieteisyys, yhteiskunta

1 Aluksi

AFinLA on olemassaolonsa ajan ollut merkittävä suomalaisen soveltavan kielitieteen kehittäjä ja tunnetuksi tekijä niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Se on tuonut yhteen alan tutkijoita eri ikäpolvista ja tutkijanuran vaiheista sekä toivottanut tervetulleeksi piiriinsä myös kielten ammattilaiset tutkijayhteisön ulkopuolelta. Kansainvälisiä huippututkijoita on kutsuttu sen symposiumeihin, ja jäsenistöä on kannustettu kansainvälisille foorumeille. AFinLA on ollut aktiivisesti mukana kansainvälisessä toiminnassa, niin globaalissa kattojärjestössä AILAssa kuin Euroopan soveltavan kielitieteen työskentelyssä.

Yksi AFinLAn vahvuuksia on ollut sen avoimuus. Kaikki tutkimussuunnat, monikielisyys, kieliammattilaisten mukaan kutsuminen ja eri puolilla maata järjestettävä vuosittainen symposium ovat tarjonneet laajoja osallistumisen, keskustelujen ja verkostoitumisen mahdollisuuksia. Tämä on juuri soveltavan kielitieteen ydintä: tarttua kielen kysymyksiin laveasti ja vaikuttaa tutkimuksen pohjalta kielelliseen ympäristöön. Soveltava kielitiede ja AFinLAn toiminta näkyvät monissa Suomen kielipoliittisissa ratkaisuissa ja yhteiskunnan kielellisessä tietoisuudessa. Tehtävää riittää edelleen, mutta välillä on hyvä kääntyä myös historiaan ja tarkastella sitä, miten paljon oikeastaan on tehty ja saatu aikaan.

2 AFinLA syntyy

Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys syntyi vuonna 1970, kun Turun yliopistossa pidettiin 18.10. yhdistyksen perustava kokous. Valmistava kokous oli pidetty aiemmin keväällä, 11.4. 1970, sekin Turun yliopistossa. Perustavan kokouksen koollekutsujana oli Ola Berggren, yksi ajan kielenopetuksen uranuurtajista, joka valittiin myös yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi. Läsnä oli 40 henkilöä, joista monet tekivät myöhemmin uraa soveltavan kielitieteen parissa. Yhdistyksen ensimmäisenä sihteerinä toimi Tove Kangas, myöhemmin

tunnettu paremmin nimellä Skutnabb-Kangas. Muita paikallaolijoita olivat mm. Nils Erik Enkvist, Kalevi Wiik, Håkan Ringbom, Auli Hakulinen, Pekka Sammallahti ja Sauli Takala, kaikki soveltavan kielitieteen tuttuja nimiä (AFinLAn perustamisesta, ks. myös Hakulinen 1971). AFinLAn alkujuuria ja sijoittumista suomalaisen kielentutkimukseen kontekstiin käsittelee Fred Karlsson tässä julkaisussa.

AFinLA liittyi Nancyssa, Ranskassa vuonna 1964 perustetun kansainvälisen yhdistyksen AILAn tytärjärjestöksi ja osallistui kansainväliseen toimintaan heti alun pitäen. Soveltavaa kielitiedettä voinee pitää 1960–1970-lukujen vaihteessa kansainvälisesti nousevana alueena, vaikka sen juuret ovatkin paljon syvemmällä historiassa. Mm. tätä käsittelee Anna Mauranen artikkelissaan. Tuon ajan tutkimus keskittyi vahvasti kielten oppimiseen ja opetukseen, mitä myös tapaamisissa esillä olleet teoriat ja tutkimussuuntaukset (kontrastiivinen analyysi, virheanalyysi) kuvastavat.

Yhdistyksen tavoitteena oli kokouksen pöytäkirjan mukaan "edistää sovelletun kielitieteen alaan kuuluvaa tutkimustyötä ja opetusta mm. toimimalla kielentutkijoitten, kieltenopettajien, psykologien ja sosiologien sekä muiden sovelletusta kielitieteestä kiinnostuneitten henkilöitten ja yhteisöjen yhteistyön kehittäjänä". Näkemykset kuvastavat alkutaipaleen vahvaa sitoutumista monitieteisyyteen. Yleinen kielitiede ja fonetiikka olivat ehkäpä melkein itsestään selvästi mukana, osana suomalaisessa kielentutkimuksessa tapahtuvaa muutosta "filologisesta" "kielitieteelliseen", mitä käsitteli myös hieman myöhemmin julkaisu *Suomen kielitiede 1980-luvun kynnyksellä* (Häkkinen & Karlsson, toim. 1979). Alkuaikojen sanamuoto *sovellettu* kielitiede muuttui joitakin vuosia myöhemmin vuonna 1974 *soveltavaksi* kielitieteeksi.

Nyt käsillä olevan historiajulkaisun idea sai alkunsa vuoden 2021 AFinLAn 50-vuotisjuhlasymposiumissa Jyväskylän yliopistossa. Tapahtumassa pidettiin paneelikeskustelu, johon osallistui viisi entistä AFinLAn puheenjohtajaa: Auli Hakulinen, Anna Mauranen, Maisa Martin, Hannele Dufva sekä Paula Kalaja. Keskustelun pohjalta heräsi ajatus yhdistyksen historian kartoittamisesta teemaverkoston avulla. *AFinLA ry: Suomalaisen soveltavan kielitieteen historiaa* -teemaverkosto aloitti toimintansa vuonna 2022, ja sen puitteissa on kerätty saatavilla olevaa historiallista materiaalia, tehty haastatteluja ja kartoitettu yhteistyö- ja julkaisukanavia. Yhdistyksen arkistoa käytiin läpi ja se luovutettiin Kansallisarkiston Jyväskylän toimipisteeseen. Tässä vaiheessa toimi tutkimusavustajana Niina Roiko-Jokela. Vuonna 2023 tehtiin lisää haastatteluja, järjestettiin materiaalia ja kerättiin lisää tietoa. Tutkimusavustajana tällöin toimi Sara Poikonen, joka keräsi bibliografiaa yhdistystä koskevasta kirjallisuudesta, litteroi haastatteluja ja kartoitti muutenkin toiminnan historiaa. Vuoden 2022 syyssymposiumiin verkosto valmisti yhdistyksen toimintaa esittelevän posteriesitelmän, ja vuonna 2023 pidettiin työpaja *Suomalainen soveltava kielitiede osana kansainvälistä tutkimusta: AFinLA ja AFinLAn jäsenet toimijoina*. Teemaverkosto määriteltiin määräaikaiseksi, ja sen toiminnan päättää käsillä oleva julkaisu. Tämän julkaisun tiimoilta järjestettiin kaksi työseminaaria Helsingissä Tieteiden talolla: elokuussa 2024 ja helmikuussa 2025.

Olemme hyödyntäneet teemaverkoston toiminnassa ja tässä julkaisussa taustatietoa myös Emilia Luukan yhdistyksen 50-vuotissymposiumiin laatimasta koosteesta, Mia

Halosen ja Taina Saarisen *Jyväskylä Applied Language Studies (JALS)* -hankkeen yhteydessä kootusta materiaalista sekä vuoden 2015 syyssymposiumissa pidetystä Taina Saarisen organisoimasta paneelikeskustelusta *Soveltava kielitiede Suomessa nyt ja tulevaisuudessa.* AFinLAn historiaa ja toimintaa on myös kuvattu useissa artikkeleissa (ks. Kalaja ym. 2013; Ringbom 2012).

3 Tapaamisia, seminaareja, konferensseja ja symposiumeja

AFinLAn alkuvuosina kokoonnuttiin varsin usein erilaisiin tapaamisiin eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhteistyötä tehtiin mm. Euroopan Neuvoston tai Suomen kouluhallituksen kanssa ja pohdittiin esimerkiksi kielitaidon arviointia tai korkeakoulujen kieliaineiden tutkinnonuudistusta. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin kysymykset olivat ajankohtaisia, olihan suomalainen kielikoulutus monella tapaa murroksessa. Näitä teemoja käsittelevät mm. Hannele Dufva, Olli-Pekka Salo sekä Ari Huhta, Mirja Tarnanen ja Maisa Martin artikkeleissaan. Toiminnassa oli toki alun alkaen mukana eri kielitieteen alueita, ja tapahtumissa ja julkaisuissa esiteltiin mm. filosofiaa, sosiolingvistiikkaa, neurolingvistiikkaa ja tyylintutkimusta.

Melko pian perinteeksi muodostui syyssymposium, joka 1970-luvulta alkaen on vakiinnuttanut paikkansa jokavuotisena tapahtumana. Symposiumeja on pidetty yliopistoissa eri puolilla maata: Turussa, Jyväskylässä, Helsingissä, Tampereella, Oulussa, Joensuussa, Vaasassa, Savonlinnassa, Kouvolassa sekä yhden kerran myös Tallinnassa.

AFinLAn pitkäaikaisin puheenjohtaja Kari Sajavaara (1980) linjasi toimittamassaan soveltavaa kielitiedettä esittelevässä suomenkielisessä artikkelikokoelmassa yhdistyksen tavoitteen näin:

> "Yhdistyksen toimintaa leimaa vahva sitoutuminen tutkimukseen, jonka tavoitteena on tarkastella yhteiskunnan ja yksilön kielelliseen toimintaan liittyviä tutkimuskysymyksiä".

Yhdistys onkin toiminnassaan käsitellyt jatkuvasti kulloinkin esiin nousevia yhteiskunnallisia kysymyksiä. Taloudelliset ja poliittiset muutokset ovat vuosien varrella tuoneet esiin uusia haasteita. Maahanmuuton lisääntyminen siivitti *suomi toisena kielenä* -tutkimusta, jota tässä teoksessa esittelee Maisa Martin. Liittyminen Euroopan Unioniin suuntasi näkökulmia uudenlaiseen kielitaitoon, mm. kansainvälisyyteen ja työelämän tarpeisiin. Työelämän kysymyksiä käsittelevät tässä julkaisussa Liisa Tiittula ja Pirkko Nuolijärvi. Teknologinen murros nosti pinnalle digitalisaation ja opetuksen kysymykset, ja niitä käsiteltiin tapahtumissa ahkerasti 1990-luvulta alkaen. Myös uusia tutkimussuuntauksia, teorioita ja tutkimusmenetelmiä on tietenkin syntynyt viiden vuosikymmenen mittaan. Alkuvuosien melko perinteiset näkemykset kielestä "kielioppina ja sanastona" ovat saaneet rinnalleen tekstilingvistiikkaa, diskurssianalyysia, keskustelunanalyysia ja monia muita suuntauksia. Viime vuosina kielikäsitys on yhä vahvemmin laajentunut myös multimodaalisen viestinnän suuntaan sekä puheessa että digitaalisessa viestinnässä. Ja kun alkuvuosina

etsittiin innokkaasti sovelluksia kielen opettamiseen generatiivisen kieliopin mukaan, nykysuuntaukset ovat tuoneet esiin sosiaalisen kontekstin vaikutuksen.

Yhdistyksen arkistot kertovat esimerkiksi, että 7.– 8.12.1973 Jyväskylässä pidettiin "informaatio- ja keskusteluseminaari", joka käsitteli aihetta *Peruskoulun opetussuunnitelma ja opettajankoulutus – Integraation mahdollisuudet äidinkielen ja vieraiden kielten välillä*. Puhujina olivat mm. Raija Ruusuvuori, Auli Hakulinen, Kari Sajavaara ja Pekka Hirvonen. Vuonna 1977 AFinLA:n syyssymposiumin vieraaksi oli saatu yksi soveltavan kielitieteen pioneereista, professori S. Pit Corder Edinburghin yliopistosta. Hän piti esitelmät aiheista *Interlanguage* ja *Learner's Communicative Strategies.*

Vuoden 1985 syyssymposiumissa käsiteltiin puolestaan *Puhuttua ja kirjoitettua kieltä*. Puhujina olivat muiden muassa Marja-Leena Sorjonen ja Leena Laurinen. Vuonna 1996 kokoonnuttiin Savonlinnassa Joensuun yliopiston järjestämässä symposiumissa pohtimaan aihetta *Kääntäminen soveltavan kielitieteen kentässä / Translation in Applied Linguistics.* Tänne kutsupuhujaksi oli saatu Nils Erik Enkvist.

2000-luvulla kieltä on käsitelty runsaasti erilaisissa sosiaalisissa ja multimodaalisissa konteksteissaan ja panostettu myös monikielisyyden kuvaamiseen. Vuoden 2004 Oulun teemana oli *Kieli ja sosiaalinen toiminta,* Joensuussa 2012 pohdittiin *Monikielistä arkea* ja vuonna 2013 Oulussa tarkasteltavina olivat *Osallistumisen multimodaaliset diskurssit*. Turun yliopistossa mietittiin vuonna 2017 erityisesti teknologiaa, kun teemana oli *Uusia lukutaitoja rakentamassa – Building new literacies*. Kutsupuhujana oli tuolloinen AILA:n presidentti Daniel Perrin.

On myös aihetta mainita, että Suomi isännöi soveltavan kielitieteen maailmankongressia AILA '96, Jyväskylässä, elokuussa 1996. Päätös myöntää kongressin järjestely Jyväskylän yliopistolle oli tehty aiemmassa maailmankongressissa Thessalonikissa vuonna 1990, ja sitä pohjustivat yliopiston soveltavan kielitieteen koulutusohjelma ja Jyväskylässä järjestetyt vuosittaiset *Soveltavan kielentutkimuksen kesäkoulu* -tapahtumat – vuodesta 1977 nimellä *Lingvistiikan kesäseminaar*i – sekä tietysti AFinLAn monivuotisen puheenjohtajan Kari Sajavaaran mainiot henkilökohtaiset verkostot. Kongressiin osallistui yli 1300 tutkijaa ympäri maailman, ja se kohotti merkittävästi suomalaista soveltavan kielitieteen kansainvälistä tunnettuutta.

4 AFinLA julkaisee

AFinLAn julkaisutoiminta alkoi vuonna 1971. Alkuvuodet olivat myös erittäin tuotteliaita. Aivan ensimmäinen julkaisu oli Pekka Hirvosen *Englannin kielen taidon mittaaminen lukion päättyessä 1: Lähtökohdat*. Kyseinen kielitaidon arviointia käsittelevä tutkimus koostui loppujen lopuksi peräti viidestä osajulkaisusta. Arviointi onkin ollut koko AFinLAn toiminnan ajan yksi keskeisistä tutkimusaiheista. Siitä kirjoittavat tässä julkaisussa Ari Huhta, Mirja Tarnanen ja Maisa Martin. Alkuvuosina julkaisuja ei nimetty vuosikirjoiksi, ehkä siksi, että julkaisuja tosiaan tuli vuosittain useampi. Ensimmäinen vuosikirjan nimellä julkaistu teos

näyttää olleen vuonna 1977 kokoelma, jossa mm. kutsupuhujana ollut Jadwiga Navrocka-Fisiak, käsitteli "kielenopetuksen viimeaikaisia kehityssuuntia".

Julkaisujen teemat vaihtelivat ja ilmensivät nekin aikaansa. Kun vuonna 1979 pohdittiin generatiivisen kieliopin soveltuvuutta koulukäyttöön, vuonna 1999 käsiteltävänä olivat organisaatioiden diskurssit. Vuonna 1976 Hanna Jaakkola pohti ylioppilastutkinnon englannin kielen lauserakenteita, vuonna 1996 julkaistiin kokoelma nimeltä *Kieli ja tietokone*, ja vuonna 2011 päästiin jo tutkimaan *Kielenkäyttöä verkoissa ja verkostoissa*. Kiintoisia kuriositeettejakin löytyy: esimerkkinä norjalaisen Frode Strömnesin artikkeli *Keskellä metsää* vuodelta 1972.

Jo alun alkaenkin AFinLA on julkaissut monella eri kielellä. Tätä käsittelee tässä teoksessa Minna Suni omassa artikkelissaan. AFinLAn julkaisujen vertaisarviointi käynnistettiin 1990-luvun alussa ja virallistettiin 2010-luvulla, kun käyttöön otettiin TSV:n tunnus. Suurin osa AFinLAn julkaisuista on nyt saatavilla verkossa. AFinLA julkaisee säännöllisesti vuosikirjaa sekä teemakohtaisia julkaisuja sarjassaan AFinLA-teema (aluksi nimellä AFinLA-e). Myös vanhemmat julkaisut ovat pääosin saatavilla julkaisuarkistossa, joka käynnistettiin 2000-luvun alkuvuosina Paula Kalajan puheenjohtajakaudella 2009–2012.

5 Tutkijoiden teemaverkostot

Vuosituhannen vaihteessa yhdistys päätti aloittaa alan tutkijoita yhteen kokoavien teemaverkostojen perustamisen. Toiminnassa on ollut useitakin verkostoja, jotkut jo toimintansa lopettaneita tai toimintaansa muovanneita. Fokus ja tutkimusteemat ovat vaihdelleet vuosien mittaan. Verkostoissa on pohdittu mm. sosiokulttuurisen ja dialogisen kielentutkimuksen kysymyksiä, diskurssintutkimusta, vieraalla kielellä oppimista ja opettamista sekä puheen ja puheentutkimuksen teemoja. Nykyistä *Työelämän kielen* verkoston toimintaa esittelevät tässä julkaisussa Riikka Nissi ja Suvi Honkanen. Teemaverkostot ovat ahkerasti järjestäneet omia työpajojaan, ja niiden toimintaa ovat tukeneet yhdistyksen myöntämät avustukset. Myös tämä julkaisu on syntynyt yhdistyksen avustuksen tuella.

6 Keskeisiä toimijoita AFinLAn piiristä

Hyvin vahva vaikuttaja Suomen soveltavan kielitieteen alkutaipaleella oli Nils Erik Enkvist, jonka rooli AFinLAn syntyprosessissa oli myös merkittävä. Monet suomalaiset tutkijat – myös Enkvist – vierailivat USA:ssa ja toivat uusia tuulia suomalaiseen kielentutkimukseen. Enkvist on myös esillä Fred Karlssonin artikkelissa tässä julkaisussa (ks. myös Halvari 1992). Yhdistyksen ensimmäisenä puheenjohtajana toiminut Ola Berggren oli yksi kielikeskusopetuksen uranuurtajia, joka mm. otti eri alojen kielenopetuksessa käyttöön aikanaan uudet ja kumoukselliset tarvekartoituksen menetelmät. Auli Hakulinen johti puhetta 1971–1972, ja hän on myöhemmin tullut tunnetuksi keskustelunanalyysin suomalaisena pioneerina. Erik Erämetsä, joka johti puhetta 1973–1974, oli puolestaan saksan kielen

professori ja vuosien 1986-1989 puheenjohtaja Viljo Kohonen kielenopetuksen ja kielikasvatuksen parissa voimakkaasti vaikuttanut hahmo. Matti Leiwo, myöhemmin Jyväskylän yliopiston suomen kielen professori, toimi myös yhdistyksen puheenjohtajana 1983–1985 ja psykolingvistiikkaa käsittelevän seminaarisarjan vetäjänä.

Vaikuttavin ja pitkäaikaisin puheenjohtaja (1975–1982 sekä 1989–1995) oli kuitenkin Kari Sajavaara, Jyväskylän yliopiston englannin kielen professori. Sajavaara oli erinomainen verkostoituja, joka kutsui Suomeen säännöllisesti alan huomattavia kansainvälisiä puhujia. AFinLAn alkuvuosina Sajavaara oli erityisen kiinnostunut kontrastiivisesta tutkimuksesta, josta hänellä oli käynnissä myös tutkimushanke. Kielten opetuksen kehittäminen ja erityisesti kielitaidon arviointi olivat lähellä hänen sydäntään, ja hän oli mukana Sauli Takalan kanssa useissa näiden alojen kehittämishankkeissa. 1990-luvulla Sajavaara toi soveltavan kielitieteen maailmankongressin Suomeen, ja vuodesta 1996 alkoi hänen johdollaan Jyväskylän yliopistossa toimia Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

Myöhemmin puheenjohtajina ovat toimineet myös historiateemaverkostossa mukana olleet Anna Mauranen, Maisa Martin, Hannele Dufva, Paula Kalaja, Minna Suni ja Katja Mäntylä sekä heidän jälkeensä Juha Jalkanen ja Lotta Lehti. Vuoteen 2020 lopetamme tarkastelumme.

7 Kansainvälinen toiminta

Yhdistystä suunniteltaessa tehtiin paljon skandinaavista yhteistyötä, jota Fred Karlssonkin tässä julkaisussa kuvaa. Pohjoismaista yhteistyötä kielentutkimuksen alan järjestöjen kesken on yritetty viritellä myöhemminkin, mutta vasta viime vuosina AFinLA on lähettänyt edustajansa Ruotsin ASLAn konferensseihin. Yhteistyö Baltiaan tuotti vuonna 1997 Tallinnassa pidetyn syyssymposiumin, jonka tuella myös perustettiin Viron soveltavan kielitieteen yhdistys, Eesti Rakenduslingvistika Ühing.

AFinLAn kansainvälinen profiili on ollut pienen tutkimusmaan saavutukseksi huomattava: vaikka AILAn kansainvälisiä kongresseja on pidetty enimmäkseen isommissa maissa, Pohjoismaista Suomen lisäksi sekä Tanska että Ruotsi ovat isännöineet maailmankongressia. AFinLA on kuitenkin ollut vahvasti esillä myös AILAn hallituksessa ja osallistunut tiiviisti Euroopan alueen toimintaan erityisesti nuorten tutkijoiden yhteistyön mahdollistamiseksi. Anna Mauranen kirjoittaa tässä julkaisussa kansainvälisistä yhteyksistä sekä keskuksen ja periferian suhteista.

Ehkäpä tärkein yhteistyökumppani on kansaivälinen soveltavan kieliteteen yhdistys AILA, jonka kansainvälisen komitean IC:n (International Committee) kokouksiin AFinLA on säännöllisesti lähettänyt edustajansa. AILA:n johtokunnassa EB:ssa (Executive Board) ovat puolestaan toimineet mm. Kari Sajavaara, Anna Mauranen, Anne Pitkänen-Huhta ja Tarja Nikula-Jäntti. Eurooppalaisessa yhteistyöelimessä (AILA Europe) ovat olleet mukana mm. Hannele Dufva ja Katja Mäntylä. Nuorten tutkijoiden yhteistyötä on edistetty myös AILA Europe Junior -tutkijatapaamisissa, joista kirjoittavat Minna Suni ja Katja Mäntylä tässä julkaisussa. AFinLA järjesti tämän nuorten tutkijoiden tapahtuman Jyväskylässä 2014.

8 AFinlandia-palkinnot

1990-luvulla yhdistys päätti ryhtyä jakamaan palkinnon ansiokkaasta pro gradu -tutkielmasta /maisterintutkielmasta, ja myöhemmin toimintaan lisättiin myös väitöskirjapalkinto. Palkinnot nimettiin AFinlandia-palkinnoksi.

Ensimmäinen palkittu oli vuonna 1997 Stefan Bäckman Åbo akademista ranskankielisellä tutkimuksellaan *Minorités ethniques et identité linguistique. Les Bretons et les Lapons dans la lumiére de la sociolinguistique.* Myöhemmin maisterintutkielmapalkinnon ovat saaneet mm. Minna Harmanen vuonna 1998 ja Annika Pasanen vuonna 2003. Palkituissa on ollut suomen-, ruotsin-, englannin- ja ranskankielisiä töitä, ja valinnat ovat osuneet tasapuolisesti eri yliopistojen opiskelijoille ja soveltavan kielentutkimuksen eri suuntauksille. Useat palkitut ovat jatkaneet menestykkäästi uraansa kielentutkimuksen parissa.

Ensimmäisen väitöskirjapalkinnon sai vuonna 2004 Mihail Mihailov Tampereen yliopistosta kaunokirjallisuuden rinnakkaistekstikorpuksia käsittelevällä työllään. Myöhemmin palkittujen joukosta voi poimia esimerkiksi Ulla Tiililän (2007), Minna Sunin (2010), Elina Tapion (2013), Heini Lehtosen (2016) ja Maiju Strömmerin (2019), jotka kaikki lienevät tuttuja nimiä AFinLAnkin toiminnasta.

9 Yhteenvetoa

Olemme tässä tarkastelleet yhdistyksen toimintaa ensimmäisen 50 vuoden ajalta. AFinLAn rooli tieteellisenä ja yhteiskunnallisena toimijana on tänä ajanjaksona ollut monin tavoin merkittävä. Yhdistyksen asemaa suomalaisen yhteiskunnan ja tieteen kentässä käsittelevät mm. Taina Saarinen ja Mia Halonen sekä Arto Mustajoki ja Urpo Nikanne artikkeleissaan. AFinLA on ollut mukana niin kielenopetuksen kehittämisessä kuin erilaisissa työelämän ja yhteiskunnan kielellisten haasteiden pohdinnassa ja ratkaisumallien esittämisessä.

Soveltava kielitiede toimii tänä päivänä itsenäisenä tieteenalana. 50 vuoden aikana alamme on kehittynyt monella tapaa eteenpäin, tapahtumamme ovat säilyneet keskustelevina ja innostavina ja julkaisujemme ulkoasu on kehittynyt huimasti. Sisältöäkin kehitetään edelleen – laadusta tinkimättä. Toimintamme on luonnostaan kansainvälistä, vaikuttaa moneen suuntaan ja tapahtuu monella kielellä – toiminnan kielikirjoa käsittelee Minna Suni artikkelissaan. Samaan aikaan soveltavan kielitieteen kanssa on Suomessa kehittynyt ja saanut jalansijaa viittomakielen tutkimus, jota käsittelee Tommi Jantunen artikkelissaan; siinä sivutaan samantyyppisiä kysymyksiä, joita soveltavan kielitieteen harjoittajat ovat asettaneet itselleen.

Uusia kieleen liittyviä yhteiskunnallisia haasteita nousee esiin joka päivä. Viime vuosien aikana on pohdittu tekoälyn mukanaan tuomia mahdollisuuksia ja haasteita, monikielistyvän työelämän vaatimuksia ja vihapuheen luonnetta. Uudet teoreettiset suuntaukset haastavat miettimään ihmisen kieltä ja ihmisen kielenkäyttöä posthumanismin aikakaudella. Yhteiskunnalliset kehityskulut sekä talouden ja politiikan ilmiöt määrittelevät AFinLAn

toimintaa tulevaisuudessakin, ja on ilo huomata, että uusiin haasteisiin vastataan vireästi ja uusiutuvin voimin. Soveltava kielitiede on Suomessa voimissaan.

Me olemme kirjanneet tähän julkaisuun muutamia tuokiokuvia yhdistyksen historiasta. Toivomme niiden ilahduttavan mukana olleita ja innostavan heitä, jotka vasta aloittavat tutkijantaipalettaan soveltavan kielitieteen alalla.

Kiitokset

Haluamme esittää lämpimät kiitokset kaikille tämän teemanumeron tekemiseen osallistuneille. Ensinnäkin kirjoittajat ovat ansainneet kiitoksemme ratkaisevasta panoksestaan. He ovat kukin omasta tulokulmastaan – ja vaivojaan säästämättä – tuoneet esiin arvokkaita näkemyksiä ja tietoja sekä AFinLAn vaiheista että soveltavasta kielitieteestä Suomessa. Monessa artikkelissa on kirjattu myös yhdistyksessä aktiivisesti toimineiden omia, ainutlaatuisia kokemuksia. Olemme itse toimittajina nauttineet tästä uudesta tietoaineistosta yhdistyksemme ja tieteenalamme aiempiin vaiheisiin ja uskomme, että lukijat nyt ja myöhemminkin kokevat saman löytämisen ilon. Vertaisarvioijat ansaitsevat myös lämpimät kiitokset ansiokkaasta työstään.

Kiitämme myös AFinLAn hallitusta, joka on tukenut teemaverkostoamme ja siten vaikuttanut tämän julkaisun valmistumiseen. Erityinen kiitos kuuluu sarjan päätoimittajalle Maria Kokille, kaikille prosessiin osallistuneille toimituskunnan jäsenille sekä tekniselle toimitukselle. Samoin osoitamme kiitoksemme Tieteellisten seurain valtuuskunnalle ja Suomen tiedekustantajien liitolle, jotka molemmat ovat tukeneet vuosikirjan julkaisemista.

Kirjallisuus

deBot, K. 2015. *A history of applied linguistics. From 1980 to the present.* New York: Routledge.

Hakulinen, A. 1971. Uusi kielitieteen yhdistys perustettu. *Virittäjä* 75 (2), 216–217. Noudettu osoitteesta https://journal.fi/virittaja/article/view

Halvari, A. 1993. Nils Erik Enkvist – Poimintoja kielitieteelliseltä matkalta. *Kielikeskustelua 2*, 2–4. Jyväskylä: Korkeakoulujen kielikeskus.

Häkkinen, K. & F. Karlsson (toim.) 1980. *Suomen kielitiede 1980-luvun kynnyksellä. SKY:n symposium Turussa 30.11.–1.12. 1979.* SKY.

Kalaja, P., H. Dufva, K. Mäntylä & A.Pitkänen-Huhta. 2013. AFinLA: The Finnish Association of Applied Linguistics. *European Journal of Applied Linguistics, 1* (1), 162–173. https://doi.org/10.1515/eujal-2013-0008

Ringbom, H. 2012. Review of recent applied linguistics research in Finland and Sweden, with specific reference to foreign language learning and teaching. *Language Teaching*, *45* (4), 490–514.

Sajavaara, K. (toim.). 1980. *Soveltava kielitiede*. Helsinki: Gaudeamus.

Sajavaara, K. 2000. Soveltava kielentutkimus. Teoksessa K. Sajavaara & A. Piirainen-Marsh (toim.) *Näkökulmia soveltavaan kielentutkimukseen.* Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, 13–30.